

det Lovudkast, som oprindelig var forelagt, og tillige yttrede, at jeg i og for sig, fra Kirkens Standpunkt betragtet, aldeles ikke kunde have Noget imod det Endringsforslag, som var blevet stillet til 2den Behandling af 6 ærede Medlemmer, saa følger det af sig selv, at jeg ligesaa lidt, ja jeg kunde sige til endnu meget mindre, kan have Noget at erindre mod det Endringsforslag, som nu er indbragt i Salen af 12 Medlemmer. Det byder jo Kirken og dens Tjenere, alt Muligt, hvad ønskeligt er. Det giver en fuldkommen lovmedholdelig Garanti for, at ingen Geistlig kan indkaldes som Combattant, og det fritager den Geistlige for i Krigstilfælde at kunne blive indkaldt som Geistlig til at tjene i Hæren eller paa Flaaden, hvorhos der fuldkomment slaaes en Streg over den 4aarige Forpligtelse til at tjene i Hæren. Men paa den anden Side maa jeg vedvarende og i Overensstemmelse med, hvad jeg udtalte under Sagens 2den Behandling, erklære, at ligesom jeg har kunnet gaae ind paa Lovudkastet i dets oprindelige Skikkelse, saaledes vil jeg nu ogsaa kunne gjøre det. Hvad de 4 Aars Tjeneste i Linien angaaer, da kan jeg ikke dele de Betænkeligheder, der i saa Henseende ere blevne reiste. Jeg kan ikke see, at det er nogen væsentlig Ulempe for Kirken, at den vordende Geistlige er tjenestepligtig i disse 4 Aar, og jeg kan ikke være enig i, at han skulde behøve saa mange Aar, som af det ærede Medlem er gjort gjældende, for at uddanne sig til sin geistlige Virksomhed. Han kan begynde med at aftsjene sin Børnepligt med det attende Aar, og han kan da have tilendbragt sine Studier i en Alder af vel 22 til 23 Aar, og hvis han vil have Opfyldelsen af sin Børnepligt udsat, indtil han har taget sin Embedsexamen, skønner jeg ikke rettere, end at han i en Alder af 27 Aar vil kunne være færdig. I Reglen behøver den Geistlige ikke før den Alder at indtræde i Kirkens Tjeneste, og det er jo ogsaa hidtil kun undtagelsesviis skeet, at han før den Tid har fundet Ansættelse. Men naar man nu har fundet det anstødeligt, at den Geistlige skal kunne udsendes i Krigstid til at gjøre Tjeneste som Præst i Hæren eller paa Flaaden, saa er det mig umuligt at see det Anstødelige

heri. Man finder det ikke anstødeligt, at en Mand udsendes for at lægge sin Fædrelandskjærlighed og sit Mod for Dagen og paa Liv og Blod for Fædrelandets Sag, og jeg kan derfor ikke finde det anstødeligt, at den Geistlige bliver udsendes for at tale et Opmuntringens og Forberedelsens Ord til dem, der skulle gaae i Kampen eller et Trøstens Ord til de Syge og Saarede. Det, som det efter min Mening kommer an paa, er noget ganske Andet. Man gjør gjældende, at der udfordres en særegen Begavelse og visse physiske Kræfter. Hvad det Sidste angaaer, seer jeg ikke, at den Geistlige, hvad enten han tjener ombord i et Skib eller i Felten, er udsat for særlige Strabadser, og om han end skulde blive det, ved jeg ikke, hvorfor han skulde være mere fritagen derfor end Andre. Hvad den særlige Begavelse angaaer, forekommer det mig væsentligt at komme an paa, om han er en Mand, der er skiftet til at tale det levende Ord. Kan han tale et saadant fra Prædikestolen eller i Sygehuset hjemme, saa kan han det ogsaa, hvad enten han staaer paa Skandsen af et Skib eller er i Felten. Jeg har derhos under Sagens 2den Behandling henviist til, at det vistnok vilde være en egen Sag, naar man kun havde Valget mellem een eller to Geistlige; det er imidlertid saa langt fra Tilfældet, at man meget mere vil have Valg imellem mange flere. Set, at det nærværende Børnepligtslovudkast var blevet Lov og havde Anvendelse paa det nærværende Dieblis, da vilde der være Valg ikke imellem nogle enkelte, men imellem 20 til 30. Kommer nu til alt dette det, som jeg allerede tidligere har sagt, og hvad jeg maa fastholde, at der i en Sag af den Betydning, som den foreliggende, maa være en Continuitet mellem de forskjellige Ministre, da har jeg derved angivet, hvorledes det er muligt for mig vedvarende at gaae ind paa Lovudkastet, som det foreligger. Vistnok har man gjort gjældende, at den paa-beraabte Continuitet imellem de forskjellige Ministre ikke havde Stort at sige, og navnlig har man i saa Henseende henviist til en Stemning, som skulde findes og ogsaa findes hos en Deel af dette Things Medlemmer og